

י"א בחשון, תשע"ח
31 אוקטובר, 2017

לכבוד

ענבל חזקאל גורדון
רכזת הוועדה להערכת איכות

הנדון: התייחסות לדוח הוועדה

מצ"ב התייחסות המכללה לדו"ח הוועדה.
איננו מעוניינים בפרסום תגובתינו לדו"ח.

בברכה
ד"ר יעקב טויטו
ראש המכללה
16/10

העתק:

פרופ' אהרון גדנקן, נשיא המכללה
ד"ר רחל וינקלר, ראשת החוג לגיל הרך

פרק	המלצות הוועדה	צעדים והמלצות ליישום
1. הנהלה	הנהלת המכללה צריכה לעבוד במשותף עם החוג לגיל הרך לבניית חזון ברור המנחה את עבודת החוג לגיל הרך.	חזון המנחה את עבודת החוג לגיל הרך, ראה בנספח 1.
	הנהלת המכללה צריכה לפעול באופן אקטיבי להעלאת רמת המחקר בחוג לגיל הרך עם מחקרים חינוכיים ייעודיים היזומים על ידי המכללה ונעשים באחריות המכללה.	הנהלת המכללה מאמצת את המלצות הוועדה בעניין רמת המחקר של חברי הסגל לגיל הרך ותפעל להגדלת תקציבי המחקר.
	להגדיל את התמיכה במחקר של חברי סגל הגיל הרך, הן בתקציבי מחקר והן בתנאים הנדרשים לצורך ביצוע מחקר (לדוגמה, שעות ייעודיות למחקר, ליווי חוקרים מתחילים על ידי חוקרים מנוסים).	החל משנת הלימודים תשע"ט, יעשה מאמץ גדול להקצות שעות ייעודיות למחקר כדי לעודד את המרצים ולכוונם להפעיל את הסטודנטים ביצירת מחקרים על פי רמתם.
2. סגל	ראוי לנצל את המשאב הקיים במכללה מכוח היותה מרכז ספורט דתי, הן מבחינת מתקנים והן מבחינת נוכחותו של כוח אדם מקצועי, לבניית מסלול ייחודי של הכשרה ומחקר בתחום של חינוך גופני, תנועה ולמידה בגיל הרך.	(מופיע בפרק 3)
	להגדיל את מספר חברי הסגל הליבתי בתכנית לגיל הרך.	ראה נספח 2
	לגייס חברי סגל העוסקים במחקר למסלול הגיל הרך.	החל משנת הלימודים תשע"ט, יעשה מאמץ לגייס חברי סגל העוסקים במחקר למסלול הגיל

	הרך.	
	ראה נספח 2	להעלות את אחוזי המשרה של מספר אנשי סגל (לרמה של 50% משרה ומעלה) בכדי לאפשר את היווצרותו של סגל ליבתי.
	בשנת תשע"ח, פעם בחצי שנה תתקיים פגישת עבודה בין סגל הגיל הרך לבין המרצים הדיסציפלינאריים.	לדאוג למיסוד והעמקת הקשר בין סגל הגיל הרך למרצים הדיסציפלינאריים.
	הפחתת שעות הוראה למרצים החדשים הינה פועל יוצא של תקציב ולכן תיבחן המלצה זו בהתאם לאפשרויות המכללה.	כדאי לשקול יצירת נוהל מסודר של הפחתת שעות הוראה למרצים חדשים הנקלטים במכללה
	החל בשנת תשע"ח, תורחב ההתייחסות בקורסי הלימוד לגיל לידה עד שלוש.	להרחיב את ההתייחסות בקורסי הלימוד לגיל לידה עד שלוש שנים.
	המכללה מבקשת להבהיר כי תוכניות הלימודים בתשע"ח וההקצאות הכספיות נעשו זה מזמן ולכן השינויים שיהיו בתשע"ח יהיו מינוריים בלבד. למרות האמור לעיל המכללה תעשה מאמץ גדול לפעול תוך כדי מהלך שנת תשע"ח להענות להמלצות הוועדה עד כמה שאפשר, כמו כן המרצים התבקשו בקורסים המוזכרים להתייחס לגיל לידה עד שלוש.	לדאוג לכך שתכנית הלימודים כוללת קורסים בנושאים הבאים: גישות חינוכיות בגיל הרך, ילדים עם צרכים מיוחדים, הורות בגיל הרך, ניהול וארגון גן וניהול מסגרות חינוכיות מגיל לידה עד שלוש.
	לכשיוצע בשנת תשע"ט אשכול חינוך גופני בן 10 ש"ש, תתקיים אפשרות בחירה בין חנ"מ, הוראה כוללת וחנ"ג	לאפשר לסטודנטים בחירה בין אשכולות התמחות.
	החל מתשע"ח, המרצים התבקשו לשלב מקורות עדכניים מחקרניים ולהעלות את הרמה האקדמית של הקורסים.	להעלות את הרמה האקדמית של הקורסים בתכנית ולשלב מקורות עדכניים מחקרניים.
	לקראת שנת תשע"ט תוצע לנרשמים תוכנית נוספת בה יהווה אשכול החינוך הגופני בין 10 ש"ש במקום 10 ש"ש מקרא או 10 ש"ש ספרות. יחד עם זאת המכללה מבקשת לציין כי סטודנט המעוניין בחינוך גופני לגיל הרך פונה ללימודים במסלול החנ"ג בו קיימת התמחות	חיזוק אלמנט החינוך הגופני בתכנית הלימודים תוך ניצול המשאבים הייחודיים העומדים לטובת המכללה בתחום זה.

3.
תוכנית
לימודים

במגמת חינוך גופני לגיל הרך.		
החל משנת תשע"ט תתקיים התנסות בשנה א' היא תהייה ייעודית לגילאי לידה עד שלוש	להוסיף שעות התנסות בשנה א'.	4. הכשרה מעשית
ההכשרה המעשית בגבעת ושינגטון עומדת על 15 שעות בהתאם למתווה אריאב. למרות שהפריסה היא במהלך שנתיים ללא שנה א', הסטודנטיות זוכות לחשיפה, סיורים במעונות וכן לעבודת הגננת והצוות במסגרות לידה עד שלוש. החל משנת תשע"ט נחזור למתכונת שהיתה ובשנה א' ההכשרה תהייה ייעודית למסגרות גילאי לידה עד שלוש על פי המלצתכם.	להוסיף שעות התנסות במסגרות חינוכיות המשרתות תינוקות ופעוטות (לידה עד שלוש)	
בשנת תשע"ח מספר הסטודנטים המודרכים יהיו 17 בתשע"ט יהיו 15.	להקטין את מספר הסטודנטיות המודרכות על ידי כל מדריכה פדגוגית למקסימום של 15 סטודנטיות לכל מדריכה.	
על פי הערכת הגורמים המקצועיים במכללה מדפיו"ת מתוגמלות על פי שעות עבודתן.	להתאים את העבודה בפועל של המדריכות הפדגוגיות כך שיתוגמלו על פי שעות עבודתן בפועל ולא יאלצו לעבוד בהתנדבות.	
בשונה מדעת הוועדה צוות המכללה אינו רשאי לשבח סטודנטיות בבחירה אישית של המדריכה הפדגוגית, אלא מתוך השיקולים המקצועיים של המפקחות (מפקחות באיזורי הדרום והמרכז). לגבי שיתופי פעולה ושיבוץ הסטודנטיות בגני הילדים אנו מבקשים לציין שרק המפקחות יכולות לאשר כניסה לגנים והן בוחרות את גני האימון של הסטודנטים והגננות המאמנות מתוך שיקולן המקצועי וראייתן המערכתית כמפקחות.	למסד את הקשר עם מפקחות משרד החינוך ולפתח מנגנון שיאפשר בחירת גנים אופטימלית לעבודה המעשית של הסטודנטיות תוך שיתוף צוות המכללה בבחירת הגנים.	

שיבוץ הסטודנטים נעשה בתיאום עם המדפיו"ת, בקשר הדוק עם המפקחות לגבי מיסוד הקשר עם המפקחות. בחודשים אפריל מאי מתקיימים מפגשים עם ראשת החוג לגיל הרך, רכז ההדרכה והמפקחות באיזור. בחודש אוקטובר מועברת רשימה מרוכזת למפקחות הנוגעות בדבר. במידת הצורך מתקיים דיון ומפגשים עם המפקחות במהלך השנה.		
המכללה מקבלת סטודנטיות על סמך הקריטריונים שמוצעים על-ידי משרד החינוך.	להעלות את רף הקבלה של סטודנטיות למסלול לגיל הרך.	5. סטודנטיות
במספר קורסים המתקיימים במכללה משתלבים הסטודנטיות במחקרים כדוגמה קורס בלמידה מתווכת. להתייחסות הוועדה למעורבותן של הסטודנטיות במחקר דרך סמינריוני המחקר. הוועדה מציינת כי עיקר המחקר הוא איכותני ותיאורי. אנו מבקשים לציין שהסמינריונים בחינוך הם ברובם ככולם כמותיים למעט בודדים (בשנת תשע"ז מתוך 25 סטודנטים בסמינריון בחינוך בגיל הרך נעשו 21 עבודות מחקר כמותי ו-4 עבודות מחקר איכותני). בסימנריון הדיסציפלינרי בגיל הרך החלוקה היא 50% כמותי ו- 50% איכותני בהתאם לנושא הנבחר. בשנת תשע"ח, הנהלת המכללה תפנה את תשומת לב המרצים לשלב את הסטודנטים	מציאת דרכים לשלב את הסטודנטיות במחקר של אנשי ונשות הסגל בצורה עקבית ורחבה יותר כך שיוכלו להשתלב בהצלחה בלימודי תארים מתקדמים מחקריים.	ובוגרות

במחקרים. תיבחן אפשרות להערכה חלופית ובמקום מבחן תינתן משימת מחקר.		
המכללה תעשה מאמץ להקצות כח אדם כלשהו לעסוק בנושא הבוגרים וזיקתם למכללה.	כדאי לערוך מעקב שיטתי אחרי בוגרי ובוגרות התכניות, ולקשור אותם למכללה באמצעות השתלמויות וכינוסים. מעקב זה יכלול גם אסוף נתונים על העסקת בוגר.	
בשנת תשע"ח תיבדק האפשרות לאפשר גישה למאגר מידע PsycNet.	לאפשר גישה למאגר מידע PsycNet.	6. תשתיות
קיימת יחידה המאשרת את ההתאמות בהתאם לאבחונים המוגשים. קיימת רכזת העוסקת במתן מענה ומקיימת סדנאות ואסטרטגיות למידה.	רצוי לפעול להקמת יחידה לטיפול בסטודנטים בעלי צרכים מיוחדים אשר תרכז את כל פניות הסטודנטים מחד והמענה מאידך.	
בשנת תשע"ח יתקיים קורס הוראת מושגים מתמטיים בגיל הרך (לידה עד שש) ובו נושאים ספציפיים לגיל הרך לדוגמה: שימת דגש על חשיבות המתמטיקה בגיל הרך, הכרת תכנית הלימודים, הערכת הידע המתמטי, דרכי החשיבה והלמידה של הילד בגיל הרך ועוד. מרכיב ההוראה הייחודית לגיל הרך יבלוט בקורסים נוספים.	מרכיב ההוראה הייחודית והספציפית לגיל הרך צריך להיות בולט יותר בקורסים השונים.	7. איכות ההורה והלמידה
המרצים נדרשו לשלב בסילבוסים את תוצרי הלמידה המצופים מהקורס ותרומתם לסטודנטיות בעבודתן המעשית כגננת. לדוגמה: הסטודנטיות בקורס הוראת המתמטיקה התבקשו ללמד בקבוצה 6 מפגשים בנושאי הקורס.	לכתוב בסילבוסים מהם תוצרי הלמידה המצופים מהקורס. כלומר, כיצד הקורס יתרום לסטודנטית בעבודתה המעשית כגננת.	
בשנת תשע"ט, תעשה המכללה מאמץ להגדיל אף יותר מן הקיים (ראו רשימה מעודכנת) את	על המכללה לדאוג כי אחוז ניכר מחברות הסגל הליבתי בחוג לגיל	8. מחקר

אחוז חברי הסגל הליבתי בגיל הרך בעלי ידע מעשי ותיאורטי במחקר בנושאים הקשורים בגיל הרך.	הרך בעלות ידע מעשי ותיאורטי במחקר בנושאים הקשורים לגיל הרך.	
בשנת תשע"ט, יוקצה זמן ותקציב לכל מרצה שיגיש הצעה למחקר. ההצעה תוגש בפני ועדת המחקר ובהתאם לכך יקבע הזמן והתקציב שיוקצה לכך.	לבנות תשתית לעריכת מחקר בקרב חברי סגל הגיל הרך: להקצות לסגל זמן למחקר, תקציב לצורך השתתפות בכנסים ארציים ובין לאומיים, תמיכה בכתיבה, תמיכה בביצוע ניתוחים סטטיסטיים וכד'	
פיתוח הבנה מחקרית קיים בקורס אוריינות מחקר והחל משנת תשע"ח יתקיימו קורסים ייחודיים לכתיבה אקדמית.	לתמוך ביכולות המחקריות הנדרשות מן הסטודנטיות. הכנה כזאת צריכה לכלול פיתוח הבנה מחקרית, סדנאות כתיבה אקדמית, קריאת מחקר באנגלית, היכרות והתנסות במגוון מתודות בסמינריונים המחקריים ומודעות לסוגי המחקר המתאימים לחקר ההתנסות	
ראה התייחסות בפרק 5.	ראוי למצוא דרכים נוספות מעבר לאילו הקיימות כיום לעירוב אקטיבי של הסטודנטיות במחקר (למשל, על ידי הוספת שעות בחירה של "התנסות במחקר")	

חזון המנחה את עבודת החוג לגיל הרך

תכנית ההכשרה בחינוך גיל הרך (גנות 0-6) במכללת גבעת וושינגטון מתבססת בראש ובראשונה על השקפת עולם ציונית דתית לאומית, ברוח יעדי החינוך הממלכתי הדתי: חינוך לחיי תורה ומצוות, לאהבת ישראל ולאהבת הארץ, לאחריות לעתידה ונכונות לפעול למענה, לאהבת כלל ישראל מתוך אחריות ומעורבות בקהילה, שאיפה לצמיחה ומצוינות בכל תחומי החיים. במקביל, נשענת תכנית ההכשרה על תפיסה התפתחותית מערכתית, המתייחסת לכל תחומי ההתפתחות של הילדים וליחסי הגומלין הרב כיוונים בין מרכיבי האישיות שלהם לבין מרכיבי הסביבה ומבוססת על ההכרה כי הלמידה והידע האנושיים מתפתחים בהקשרים חברתיים תרבותיים וחומריים. על כן הקורסים הנכללים בתכנית ההכשרה תכליתם להעניק לבוגרות ידע אקדמי מקצועי עדכני בכל תחומי התפתחות הילד, בכל תחומי הדעת הנלמדים בגן הילדים, ידע יישומי ושליטה בגישות פדגוגיות חדשניות ויצירתיות, בתכנון הובלה והערכה של תהליכי ההוראה והלמידה, מתוך התייחסות לתכניות הלימודים של משרד החינוך בחינוך הקדם יסודי, והובלת יוזמות חינוכיות תוך יצירת זיקה מתמדת בין הידע האקדמי לבין העשייה בשדה, לצד הנחלת מיומנויות ניהול גן ויצירת אקלים רגשי חברתי- לימודי מיטבי. הנותן מענה לשונות בין ילדים בגיל הרך. בנוסף מדגישה תכנית ההכשרה את הראייה האינטרדיסציפלינרית, באמצעות שילוב בתכנית הלימודים של אירועים ופעילויות (ימי עיון, סיורים, ארועי שיא), במסגרתם נחשפות הסטודנטיות באופן פעיל לאפשרויות השילוב היצירתי בין תחומי דעת שונים כגון תנועה, אמנויות, אוריינות שפה, מדעים, זאת תוך שימוש מיטבי במגוון משאבי המכללה העומדים לרשותנו (מתקני ספורט משוכללים, אולם קונצרטים, מעבדות).

תכנית ההכשרה מטרתה לפתח גננות, בעלת יוזמה המחויבת להשקפת עולם ציונית דתית לאומית, המובילה יוזמות בקרב קהילת הגן והקהילה הסובבת בה היא פועלת, שותפה מלאה לתהליכים המתרחשים בה, בעלת יכולת גבוהה לניהול גן וצוות במישור הפדגוגי, והארגוני-מנהלי כאחד. גננת בעלת בסיס ידע עולם רחב ועדכני, ידע פדגוגי יישומי, המעניק לה כלים להתמודדות מקצועית עם אוכלוסיות ילדים מגוונות בכלל זה ילדים בעלי צרכים מיוחדים. זאת מתוך מודעות, רגישות, מחויבות וכבוד למגוון התרבותי- רוחני – חברתי המאפיין את החברה הישראלית.

על כן הקורסים כוללים התייחסות אל המרכיבים הבאים: התפתחות קוגניטיבית רגשית וחברתית של ילדים, תאוריות וגישות בהוראה למידה והערכה ואופני יישומן בעבודת הגן, מגוון דרכי התערבות חינוכית, אסטרטגיות להקניית מגוון מיומנויות אוריינות בתחום המדעים, התקשורת הטכנולוגיה, והמתמטיקה שילוב אמנויות בהוראה, המשפחה והילד

בעל הצרכים המיוחדים, מיומנויות ניהול גן במישור הפדגוגי- ארגוני מנהלי, הובלת יוזמות חינוכיות בגן ובקהילה, אסטרטגיות לקידום והנחלה של ערכים כגון צדק חברתי, מוסר, אהבת הזולת, אהבת הארץ, חסד וצדקה, באמצעות מגוון טקסטים, ובהתאמה לתכניות הלימודים של הזרם הממלכתי דתי ויעדי האגף לחינוך קדם יסודי.

נספח 2

נשלחו פרטים בחלקם אינם מעודכנים, להלן הטבלה המעודכנת.

חברי הסגל הלבתי

סגל			
שם חבר הסגל	תואר	דרגת העסקה	אחוזי המשרה
ליאת מירב	ד"ר	מרצה	75%
אברמסקי שולה	ד"ר	מרצה	100%
אלסטר ברוך	ד"ר	מרצה בכיר	100%
כספי רינת	ד"ר	מרצה	100%
יוגב יצחק	ד"ר	מרצה בכיר	140%
אפרת בנג'ו	ד"ר	מרצה	75%
רוזנטל אתי	ד"ר	מרצה	75%
תמר מאיר	ד"ר	מרצה	75%
קצוף איילת	ד"ר	מרצה בכירה	50%
גרינבנק אליסיה	ד"ר	מרצה	79%
וינקלר רחל	ד"ר	מרצה	75%
אגם גלית	ד"ר	מרצה	81%
קתה חנה	פרופ'	מרצה בכירה	75%

